

Afgørelser – Reg. nr.: 07750.00

**Fredningen vedrører: Follerup Mølle, Gammelby
Mølle**

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 22-12-1987

Fredningsnævnet 12-09-1986

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Overfredningsnævnets afgørelse

af 22. december 1987

om fredning af omgivelserne til Follerup og Gammelby
Møller, Fredericia Kommune, Vejle Amt (sag nr. 2693/86).

Fredningsnævnet for Vejle Amts Sydlige Fredningskreds har den 22. ~~december~~ ^{SEPTEMBER} 1986 truffet afgørelse om fredning af et ca. 18 ha stort areal omkring Follerup og Gammelby Møller i Fredericia Kommune. Fredningen har navnlig til formål at bevare områdets landskabelige værdier og at regulere offentlighedens adgang og den rekreative udnyttelse af området. Fredningen har endvidere til formål at skabe mulighed for at reetablere mølledammen ved Gammelby Mølle. Fredningssagen er rejst i 1986 af Danmarks Naturfredningsforening på foranledning af ejerne, der over for Fredningsnævnet har tilbudt at lade området frede uden at forlange erstatning.

Fredningsområdet omfatter omgivelserne til de to vandmøller, Follerup Mølle og Gammelby Mølle, beliggende ved Mølleåen i en af Elbodalsens øst/vestgående sidedale. Fredningen af de to møllers omgivelser skal ses som et led i sikringen af Elbodalsystemet, der er udsat for tiltagende tilgroning og tilplantning, ligesom dalsystemet er udsat for en del indgreb i form af tekniske anlæg f.eks. el- og vejanlæg.

Fredningsområdet ligger i landzone, og i regionplanen for Vejle Amtskommune

ne er området betegnet som "egentligt naturområde", der skal fastholdes som sådant. Der må ikke finde opdyrkning eller erhvervsmæssig nyttilplantning sted, og den ønskelige naturtilstand skal fastholdes ved pleje. Gammelby Mølle er fredet i henhold til lov om bygningsfredning.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Overfredningsnævnet af en af de tre private ejere, hvis ejendomme er berørt af sagen. Afgørelsen er tillige påklaget af Vejle Amtsråd.

Ejeren af Follerup Mølle har i første omgang klaget med krav om, at bestemmelsen i Fredningsnævnets afgørelse om, at der ikke må drives jagt, udgår af fredningen. Senere har advokat Børge Gadegaard for ejeren påstået fredningen ophævet, idet hans klient ikke længere kan medvirke til en frivillig fredning af sin ejendom.

Vejle Amtsråd har påstået fredningen ophævet, idet man principielt er imod små isolerede og uprioriterede fredninger. Hvis fredningen gennemføres, bør visse af fredningsbestemmelserne ændres eller udelades. Amtsrådet har således navnlig ønsket plejebestemmelsen formuleret således, at det tydeligt fremgår, at der alene er tale om en plejeret for Amtsrådet og ikke nogen pligt til at iværksætte naturpleje.

Skov- og Naturstyrelsen har tilsluttet sig fredningen, men foreslår en præcisering af fredningens formål og en klarere formulering af fredningens plejebestemmelser.

Danmarks Naturfredningsforening har fastholdt fredningsforslaget, idet man ikke finder, at området er tilstrækkeligt godt beskyttet alene gennem administrationen af de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturfredningsloven. Foreningen lægger vægt på, at fredningen tillægger Amtsrådet en plejeret, og at plejeforanstaltninger først iværksættes efter forhandling med ejerne. Med hensyn til retablering af mølledammen ved Gammelby Mølle kan Foreningen acceptere, at fredningen ikke indeholder noget påbud herom, men at fredningen blot ikke skal være til hinder for en retablering, når dette bliver aktuelt.

I sagens behandling har deltaget samtlige 10 medlemmer af Overfredningsnævnet.

Et flertal på 7 medlemmer af Overfredningsnævnet skal udtale:

Det tiltrædes, at omgivelserne til Follerup og Gammelby Møller rummer sådanne landskabelige værdier, at der bør fastsættes fredningsbestemmelser, der kan sikre, at området bevares, og at der åbnes mulighed for at foretage den fornødne pleje.

Fredningsnævnets afgrænsning af fredningsområdet og realiteten i de af Fredningsnævnet fastsatte fredningsbestemmelser tiltrædes derfor dog med de ændringer, at bestemmelser om jagt udgår af fredningen, og at det skal være tilladt at opsætte sædvanlige landbrugshegn og at opsætte hjortehegn i det omfang, afgrænsning af arealerne sker med hjorte.

Mindretallet på 3 medlemmer har stemt for at ophæve fredningen, da der ikke ses at være noget aktuelt behov for en fredning, og arealerne må anses for at være tilstrækkeligt sikret ved administrationen af by- og landzone-loven og de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturfredningsloven.

Idet Fredningsnævnets afgørelse ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 18,6 ha store område, som er afgrænset på kortet, som hører til Overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortet), og som helt eller delvis omfatter de på vedhæftede fortegnelse anførte matrikelnumre:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare områdets nuværende karakter af overvejende græsningsarealer og skovklædte skrånninger, at muliggøre naturpleje til støtte herfor samt at regulere almenhedens færdsel i området.

§ 2. Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand, hvis ikke andet er bestemt nedenfor.

§ 3. Arealernes anvendelse.

Det følger af § 2, at arealer, der den 23. april 1986 (datoen for bekendtgørelsen om fredningssagens rejsning) henlå i vedvarende græs eller som udyrkede arealer, skal opretholdes som græsningsarealer og ikke må opdyrkes eller anvendes til andet formål. Disse arealer må heller ikke afvandes yderligere, men eksisterende dræn og grøfter må oprensnes og vedligeholdes. De vedvarende græsningsarealer må omlægges med rensningsafgrøder i det omfang, som er nødvendigt for, at de kan opretholdes som vedvarende græsningsarealer. Disse arealer må ikke tilføres kunstgødning eller kemiske bekæmpelsesmidler. Sprøjtning til bekæmpelse af akutte insektangreb på husdyr er dog tilladt.

Fredningen er ikke til hinder for, at afgræsning med kvæg kan erstattes med hjorte.

Uden for de nu til haver udlagte arealer må tilplantning ikke finde sted (heller ikke til juletræer og pyntegrønt).

Skovarealerne skal opretholdes som løvskov. Genplantning må kun ske med løvtræer, dog kan arealer, der allerede er bevokset med nåletræer, genplantes med nåletræer.

Løvskovsarealerne må ikke renafdrives uden Fredningsnævnets tilladelse, men tyndingshugst kan ske som selektiv hugst.

§ 4. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning.

Levende hegn, stengærder og diger må ikke sløjfes. Det er dog tilladt at etablere gennemkørsler, som er nødvendige af hensyn til landbrugs- eller skovdriften.

Fredningen er ikke til hinder for, at den tidligere mølledam ved Gammelby Mølle kan reetableres efter en af Fredningsnævnet godkendt plan.

§ 5. Bebyggelse m.v. og andre anlæg.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages yderligere bebyggelse, herunder opsættes skure eller boder, bortset fra læskure til græssende dyr, når læskurene fremtræder i jordfarver.

Bygninger, der er nødvendige for almindelig landbrugsmæssig drift, og som opføres i tilslutning til allerede eksisterende landbrugsbygninger, kan dog opføres efter godkendelse fra Fredningsnævnet.

Den eksisterende spejderhytte på Gammelby Mølles areal kan bibeholdes.

Der må ikke etableres pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier eller drivhusgartnerier.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke etableres losse- og oplagspladser, motorbaner eller skydebaner. Der må heller ikke opsættes master, tårne eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres yderligere luftledninger over det fredede areal.

El-master, som er nødvendige for strømforsyning til bygninger eller til kreaturhegn inden for det fredede område, kan dog opstilles med Fredningsnævnets tilladelse.

Der må ikke opsættes nye hegn, bortset fra sædvanlige kreaturhegn. Arealer, der afgræsses med hjorte, må dog hegnes med hjortehegn. Fredningsnævnet kan forlange hjortehegn fjernet, når det indhegnede areal ikke benyttes til hjortehold.

§ 6. Veje.

Det følger af § 2, at der ikke må anlægges nye veje i området, bortset fra de for land- og skovbrugsdriften nødvendige veje, som følger det naturlige terræn.

§ 7. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål kan der på udyrkede arealer, arealer i vedvarende græs og på skovarealer foretages pleje, f.eks. ved hugst og græsning. Hvis en ejer ikke selv ønsker at udføre plejen, kan Vejle Amtskommune foretage plejen. Amtskommunens pleje sker uden udgift for den pågældende ejer, og det er en betingelse, at plejeforanstaltningerne er tiltrådt af ejeren eller er godkendt af Fredningsnævnet.

§ 8. Offentlighedens adgang.

Offentligheden har ret til gående og cyklende færdsel på eksisterende veje og markveje og iøvrigt i henhold til naturfredningslovens almindelige regler om almenhedens færdsel i private skove og på udyrkede arealer.

§ 9. Dispensationer.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-8 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

F O R T E G N E L S E

over matrikelnumre, der helt eller delvis er
omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af
22. december 1987 om fredning af omgivelserne
til Follerup og Gammelby Møller, Fredericia
Kommune, Vejle Amt (sag nr. 2693/86).

Follerup By, Herslev:

Matr.nr. 6 a.

Tolstrup By, Herslev:

Matr.nr. 11, 12 a, 12 b og 12 c.

Pjedsted By, Pjedsted:

Matr.nr. 28 og 29 e.

Overfredningsnævnets afgørelse

af 22. december 1987

om erstatning i anledning af fredning af omgivelserne
til Follerup og Gammelby Møller, Fredericia Kommune,
Vejle Amt (sag nr. 2693/86).

Fredningsnævnet for Vejle Amts Sydlige Fredningskreds har den 22. ~~december~~^{SEPTEMBER} 1986 truffet afgørelse om fredning af et ca. 18 ha stort areal omkring Follerup og Gammelby Møller i Fredericia Kommune. Fredningssagen er rejst i 1986 af Danmarks Naturfredningsforening på foranledning af ejerne, der over for Fredningsnævnet har tilbudt at lade området frede uden at forlange erstatning. Fredningsnævnet har derfor ikke tilkendt ejerne nogen erstatning for fredningen.

Ejeren af Follerup Mølle har dog gennem advokat Børge Gadegaard senere meddelt, at hun ikke længere kan medvirke til en frivillig fredning af sin ejendom og har som følge deraf fremsat krav om en erstatning på 100.000 kr. for den forringelse af ejendommens handelsværdi, som fredningen påstås at medføre.

I sagens behandling har deltaget 8 af Overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt den omhandlede fredning med nogle ændringer af fredningsbestemmelserne.

Fredningen betyder bl.a., at græsarealer ikke må opdyrkes eller tilplan-tes, og at løvskovsarealer skal bevares som løvskov og ikke må renafdrives uden Fredningsnævnets tilladelse. Fredningen er iøvrigt ikke til hinder for, at den hidtidige udnyttelse af arealerne kan fortsætte, og fredningsbestemmelserne må i det hele anses som lidet tyngende.

Erstatningen for fredningen af Follerup Mølles arealer findes herefter pas-sende at kunne sættes til 10.000 kr.

Erstatningsbeløbet forrentes efter naturfredningslovens § 29, stk. 4, 2. punktum, fra 1. juli 1987 (datoen for meddelelse om, at Overfredningsnævnet havde besluttet at gennemføre fredningen) med en årlig rente, der er 1 % højere end den af Danmarks Nationalbank til enhver tid fastsatte diskonto.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for Overfredningsnævnet tillægges der ejeren af Follerup Mølle et beløb på 1.830 kr., der udbetales til advokat Børge Gadegaard.

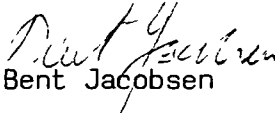
Den samlede fredningserstatning på 10.000 kr. med renter og det tilkendte omkostningsbeløb på 1.830 kr. udredes med 75 % af staten og 25 % af Vejle Amtsråd.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet i sagen kan påkla-ges til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning (Adr.: Slotsmar-ken 13, 2970 Hørsholm) af ejeren. Afgørelsen kan endvidere påklages af Miljøministeriet og Vejle Amtsråd.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Overfredningsnævnets afgørelse er med-

delt den pågældende. Størrelsen af det tilkendte omkostningsbeløb kan dog ikke påklages til Taksationskommissionen, jfr. naturfredningslovens § 31.

På Overfredningsnævnet vegne

Bent Jacobsen
viceformand

FREDNINGSNÆVNET >

REG. NR. 7750

22/9-1986

Fredningsnævnets afgørelse

af 22. september 1986

om fredning af omgivelserne til Follerup og Gammelby
Møller i Fredericia kommune, Vejle amt. (Sag nr.
FVAS. 30/1986).

Indledning

Fredningen er en såkaldt "frivillig fredning". Dette indebærer bl.a., at nedenstående fredningsbestemmelser er blevet til i enighed med de berørte lodsejere.

Sagen er rejst af Danmarks Naturfredningsforening ved skrivelse til nævnet af 10. marts 1986.

Fredningen omfatter et areal på ca. 18,6 ha, der er afgrænset på vedlagte kortmateriale (bilag 1).

Fredningens formål

Fredningen har til formål at sikre området, der rummer store landskabelige værdier, som levested for planter og dyr. Fredningen har tillige til formål at sikre, at offentlighedens adgang og den rekreative udnyttelse finder sted i overensstemmelse med bevaringsformålet. Endelig har fredningen til formål at skabe mulighed for, at mølledammen ved Gammel Mølle og Follerup Mølle retableres.

Fredningsbestemmelser

A: Bestemmelser vedr. bebyggelse m.v.

1. Bebyggelse må ikke finde sted.

Bygninger, der er nødvendige for almindelig landbrugsmæssig drift, der opføres i tilslutning til allerede eksisterende landbrugsejendomme, kan dog opføres efter forud godkendelse af fredningsnævnet.

Den eksisterende spejderhytte på Gammelby Møllens areal kan bibeholdes.

2. Etablering af pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier samt drivhusgartnerier m.v. er ikke tilladt. Dog skal det være tilladt at opstille læskure til græssende dyr, når læskurene fremtræder i jordfarver.

3. Der må ikke opstilles master, transformerstationer i området eller føres luftledninger hen over det fredede areal.

Master til fremføring af el til kreaturhegning kan dog opstilles efter forud indhentet tilladelse af fredningsnævnet.

B: Bestemmelser vedr. arealernes benyttelse.

1. Udenfor de nu til haver udlagte arealer må tilplantning ikke finde sted.

Genplantning skal foretages med løvtræ- Dog kan arealer, der allerede er bevokset med nåletræer, genplantes med nåletræer.

Driften af løvskovbevoksninger skal ske ved selvfornyelse og ved ekstensiv hugst. Evt. renafrifter kræver forud indhentet godkendelse af fredningsnævnet.

2. Arealerne opretholdes som græsningsarealer.

Fredningen er ikke til hinder for, at afgræsning med kvæg kan erstattes med hjorte, når dette ikke medfører, at adgangen til området forhindres.

3. Ændringer i terrænet eller terrænformerne samt udnyttelse af forekomster i jorden og opfyldning og planering er ikke tilladt.

4. De fredede arealer må ikke benyttes til motorbane, skydebane, oplags- eller lossepladser, bilophugningsplads eller lignende eller til henkastning af affald.

5. Arealerne må ikke anvendes til henstilling af campingvogne, telte eller lignende fritidsfaciliteter. Dog kan disse opstilles i umiddelbar tilknytning til beboelsesejendomme.

6. Der må ikke drives jagt på ejendommene, men ejerne har ret til at jage ræve og andre skadedyr, og på Gammelby

Mølles jorder er jagt tilladt, så længe ejendommen ejes af de nuværende ejere. Skydeskjul må ikke etableres.

7. Vejanlæg og -regulering, bortset fra de for land- og skovbrugsdriften nødvendige veje, som følger det naturlige terræn, må ikke foretages.
8. Dambrug må ikke etableres.
9. Vandløbets og vådområders vandføring må ikke kunstigt sænkes. Rørlægning, afvanding, dræning og etablering af pumpeanlæg m.v. må ikke finde sted. Omlægning, fornyelse og ændret dimensionering af eksisterende dræn, rør og evt. pumpeanlæg m.v. kræver fredningsnævnets forud indhentede tilladelse.
10. Oprensning af eksisterende drængrofter, dræn, rør m.v. kan finde sted. Vil oprensning medføre en ændring af vandløbets, evt. vådområders, udseende og vandføring, kræves fredningsnævnets forud indhentede tilladelse. Det oprensede materiale bortskaffes fra vandløbenes og vådområders bredder og område. Oprensningen skal være skånsom og mindst mulig.
11. Sprøjtning med pesticider må kun finde sted i særlige tilfælde, f.eks. ved pludselige parasitangreb på kreaturer. Kunstgødning og naturgødning på rørsump må alene finde sted efter forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet.

C: Bestemmelser vedr. naturpleje

Fredningen skal muliggøre, at der foretages naturpleje i området i henhold til fredningens formål og motiveringen for denne.

Plejen forestås af Vejle amt efter forudgående forhandling med ejerne og uden udgift for disse.

D: Offentlighedens adgang

Offentligheden har adgang til fods i området ad eksisterende veje og markveje og i øvrigt i henhold til naturfredningslovens almindelige regler.

Anden adgang kræver tilladelse fra ejerne.

Søren Østergaard

Finn Andersen

Børge Andersen
formand for
Fredningsnævnet for Vejle
amts sydlige fredningskreds

F O R T E G N E L S E :

over ejendomme, der helt eller delvis er omfattet af
fredningsnævnets kendelse af 22. september 1986 om fred-
ning af omgivelserne til Follerup og Gammelby Møller
i Fredericia kommune, Vejle amt. (Sag FVAS.nr. 30/1986).

Follerup by, Herslev:

6 a

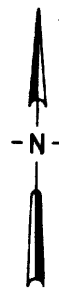
Tolstrup by, Herslev:

11, 12 a, 12 b, 12 c

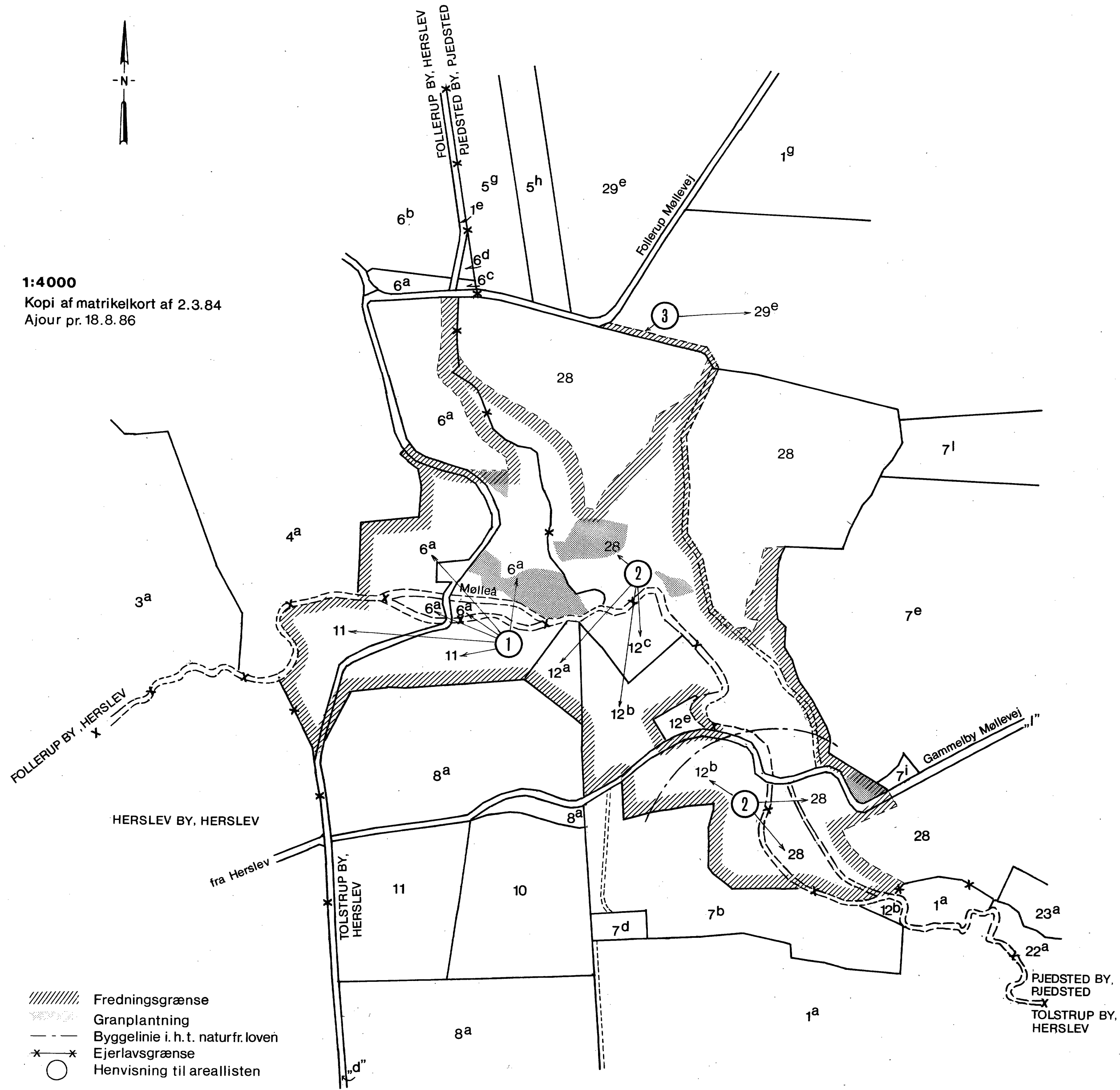
Pjedsted by, Pjedsted:

28, 29 e.

KORT >

1:4000
Kopi af matrikelkort af 2.3.84
Ajour pr. 18.8.86

- Fredningsgrænse
- Granplantning
- Byggelinie i. h. t. naturfr. loven
- Ejerlavsgrense
- Henviisning til areallisten

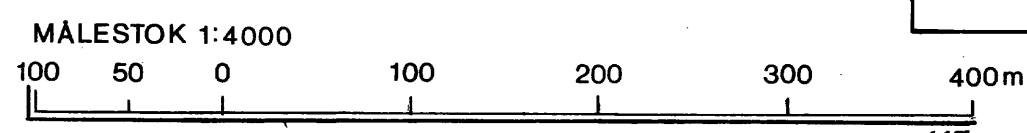
Reproduceret med Geodætisk
Institutets tilladelse nr. A. 86

FOLLERUP OG GAMMELBY MØLLER

Del af
Follerup By, Herslev
Pjedsted By, Pjedsted
Tolstrup By, Herslev
Fredericia Kommune

VEJLE AMTSKOMMUNE

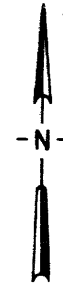
Udfærdiget i februar 1986 (DN 1984-01-45)

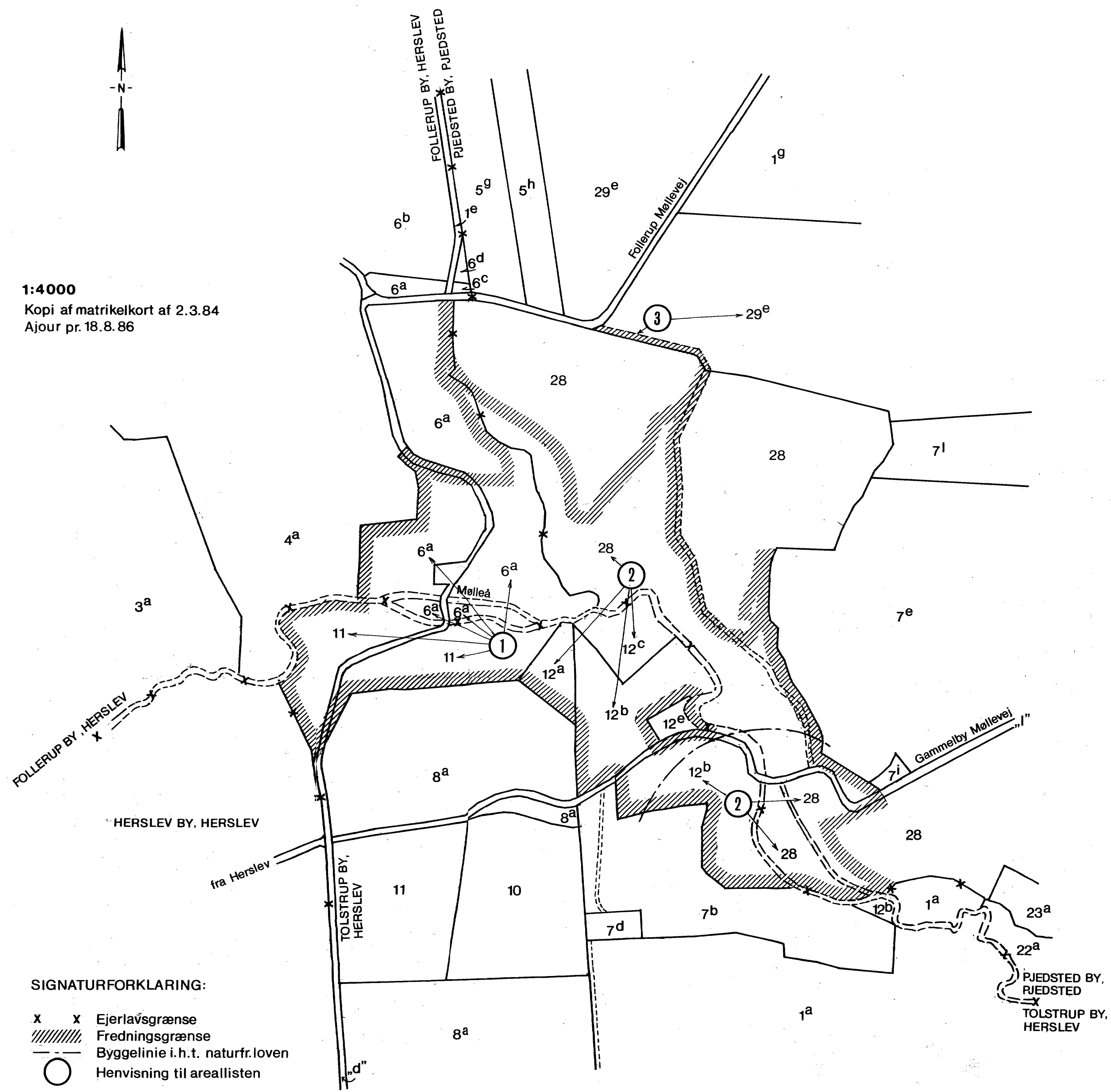
FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af Dec.
1987 i sag nr. 2693/86

REG. NR. 07750.000

1:4000
 Kopi af matrikelkort af 2.3.84
 Ajour pr. 18.8.86

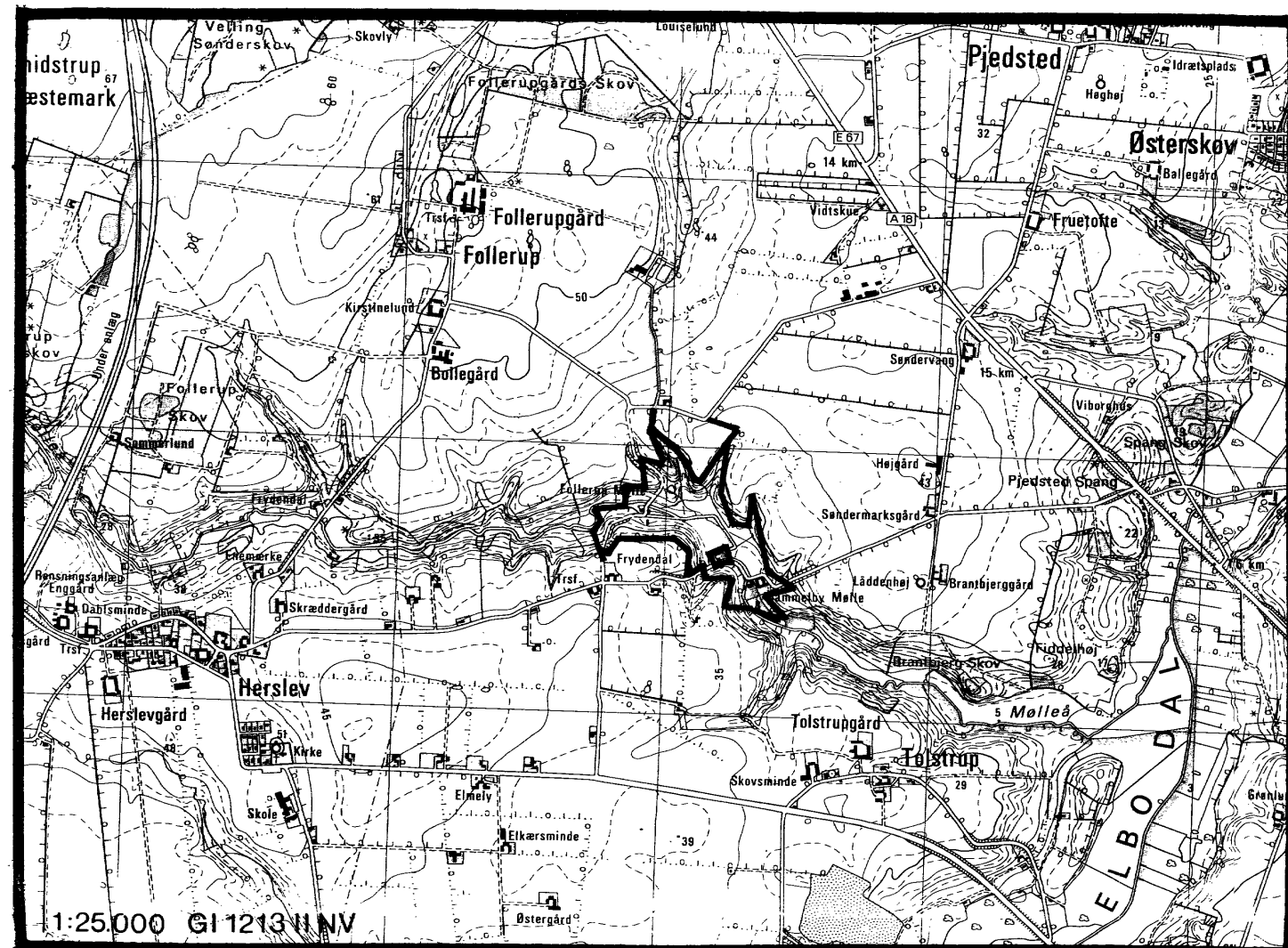

SIGNATURFORKLARING:

x x Ejerlavsgrense
 // // // // // Fredningsgrense
 --- Byggelinie i.h.t. naturfr.loven
 ○ Henviisning til areallisten

REG. NR. 07750.000

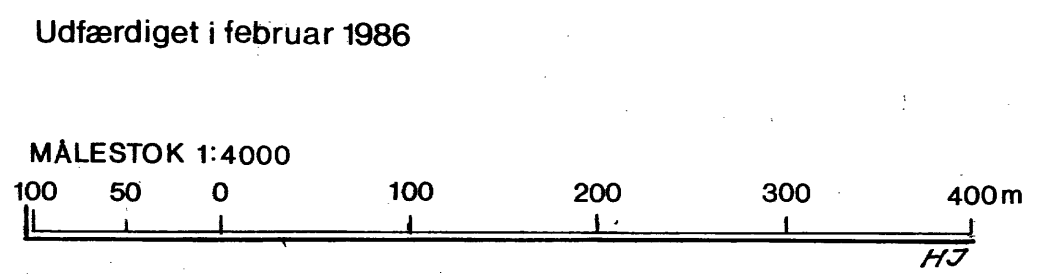
BILAG 1

Reproduceret med Geodætisk Institut's tilladelse nr.A.493/73

FOLLERUP OG GAMMELBY MØLLER

Del af
 Follerup By, Herslev
 Pjedsted By, Pjedsted
 Tolstrup By, Herslev
 Fredericia Kommune
VEJLE AMTSKOMMUNE

DN 1984-01-45

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 07750.00

Dispensationer i perioden: 21-12-1992 - 25-04-1994

Fredningsnævnet
for
Vejle amts sydlige fredningskreds
Sekretariatet
Domhuset, 6000 Kolding.
Telefon: 75522800 (lokal 5010)

Hedeselskabet,
Center for Hydrobiologi,
Vejlsøvej 51,
8600 Silkeborg.

Overfor fredningsnævnet er ansøgt om godkendelse af et af Hedeselskabet udarbejdet projekt til delvis reetablering af den tidligere mølledam ved Gammelby Mølle på ejendommen matr. nr. 28 Pjedsted by, Pjedsted.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 22. december 1987 om fredning af omgivelserne til Follerup og Gammelby Møller, Fredericia Kommune samt af åbeskyttelseslinie.

Ifølge Overfredningsnævnets afgørelse er fredningen ikke til hinder for, at mølledammen kan reetableres efter en af fredningsnævnet godkendt plan.

Det hedder bl.a. i Hedeselskabets ansøgning:

"Formål:

Gennem de senere år har Planstyrelsen foretaget en gennemgribende restaurering af Gammelby Møllens møllebygninger, som stammer fra 1783. Restaureringen påregnes tilendebragt ultimo 1992.

For at tilvejebringe det oprindelige møllemiljø, ønsker Planstyrelsen og møllens ejere delvist at genskabe den gamle mølledam.

En anvendelse af den gamle uudnyttede opstemningsrettighed, findes ikke at være i overensstemmelse med Mølleåens recipientmålsætning som laksefiskevand. Møllen etableres derfor ikke ved at opstemme selve Mølleåen. Mølledammen udgraves i det gamle mølledams område og afskæres fra Mølleåen med et dige. Dammen forsynes med vand fra et mindre tilløb ca. 160 m nord for Gammelby Mølle, der suppleres i nødvendigt omfang med oppumpning af vand fra Mølleåen."

adsnr 24/10-002 7

Dammen er på ca. 1200 m² og vil ifølge Planstyrelsen kunne give tilstrækkeligt vand til ca. 100 timers demonstrationskørsel med møllehjulene på årsbasis.

Vejle Amt har i skrivelse af 30. oktober 1992 bl.a. udtalt:

"Årsagen til det fremsendte projekt er, at Planstyrelsen gennem de senere år har foretaget en gennemgribende restaurering af Gammelby Møllens møllebygning, som stammer fra 1783. For at tilvejebringe det oprindelige møllemiljø med bl.a. "snurrende møllehjul" ønsker Planstyrelsen og møllens ejer derfor delvist at genskabe den gamle mølledam.....

Som også nævnt i projektet, er det af hensyn til miljøforholdene i Gammelby Mølle ikke ønskeligt, som tidligere, at etablere mølledammen ved at opstemme åen ved stemmeværket syd for vejbroen. Derfor ønskes mølledammen etableret med separat vandforsyning på det tidligere mølledamsareal.....

Der ses ikke herfra at være fredningsmæssige betænkeligheder ved det ansøgte. Således skønnes etableringen af det oprindelige møllemiljø at få en stor positiv indflydelse på områdets rekreative værdi. En af amtets rekreative stier forløber således lige forbi vandmøllen."

Fredericia Kommune, Plan- og miljøudvalget, har ikke fremsat indvendinger mod projektet, men udtalt, at et projekt med stemmeværk og mølledam som oprindeligt efter udvalgets opfattelse er en bedre løsning. Det vil desuden være en fordel for vandværket i Follerup, såfremt der skabes en mølledam, hvor vandet har mulighed for at sive ned og supplere grundvandsreserverne.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke kunnet anbefale projektet, der efter foreningens opfattelse virker kunstigt og ikke tilgodeser stedets store kulturhistoriske værdier. Foreningen ønsker en retablering af hele den gamle mølledam, der efter det oplyste omfatter et areal på ca. 7.800 m².

Nævnet skal udtale:

Det foreliggende projekt afviger væsentligt fra fredningsbestemmelserne om retablering af den tidligere mølledam, der forudsætter vandforsyning ved opstemning og omfatter et betydeligt større areal. Der meddeles derfor afslag til det ansøgte.

Nævnets afgørelse kan påklages til Overfredningsnævnet af ejeren,

offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Vejle amts sydlige fredningskreds, Sekretariatet, Domhuset, Domhusgade 24, 6000 Kolding.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Børge Andersen

Kopi til orientering:

- 1) Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm (3 expl.)
- 2) Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 Kbh. K.
- 3) Vejle amts landskabskontor j.nr. 8-70-53-1-607-6-92.
- 4) Planstyrelsen, Haraldsgade 58, 2100 Kbh. Ø.
- 5) Anders Jespersen, Tesch alle 18, 2840 Holte.
- 6) Fredericia Kommune, Teknisk Forvaltning, 7000 Fredericia.
- 7) Lis og Leif Andersen, Gammelby Møllevej 62, 7000 Fredericia.

FRÆDNINGSNÆVNET FOR
VEJLE AMT
RETTEEN I HORSENS
8700 HORSENS
TLF. (75) 62 13 00 (KUN FORMIDDAG)

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen

REG. NR. 7750.00

HORSENS, DEN 25. april 1994

FA. NR. 39/1993

Hedeselskabet
Vejlsøvej 51,
8600 Silkeborg.

Modtaget

18 MAJ 1994

Retten i Horsens

Nævnets afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 kan efter lovens § 78 påklages til Naturklagenævnet af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender den til Naturklagenævnet. En tilladelse kan ikke udnyttes, før udløbet af klagefristen.
Nævnets tilladelse fritager ikke for at indhente fornøden tilladelse fra andre myndigheder. Forpligtelser ifølge tinglyste servitutter er forbeholdt.
Ifølge naturbeskyttelseslovens § 66 stk. 2 bortfalder en tilladelse efter § 50 stk. 1 hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

ang. projekt til etablering af en møllesø ved Gammelby Mølle, Fredericia kommune.

Den 5. november 1993 har De ansøgt Fredningsnævnet om fornøden dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 22. december 1987 til etablering af ovennævnte møllesø.

Sagen har været forelagt for Vejle Amtskommunes fredningsafdeling, som i en skrivelse af 17. december 1993 udtaler:

".....

Den 17. november 1993 har Fredningsnævnet anmodet om en udtalelse vedrørende fornyet ansøgning fra Hedeselskabet om godkendelse af projekt til etablering af mølledam ved Gammelby Mølle på bl. a. ejendommen, matr. nr. 28, Pjedsted by, Pjedsted tilhørende Lis og Leif Andersen.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 22. december 1987 om fredning af omgivelserne til Follerup og Gammelby Møller, Fredericia Kommune (sag nr. 2693/86). Ejendommen ligger i landzone. Efter Regionplanen for Vejle Amt ligger ejendommen i egentligt og særligt naturområde (særligt værdifuldt landskab).

Arsagen til det fremsendte projekt er, at Skov- og Naturstyrelsen (tidligere Planstyrelsen) gennem de senere år har foretaget en gennemgribende restaurering af Gammelby Møllens møllebygning, som stammer fra 1783. For at tilvejebringe det oprindelige møllemiljø ønsker Styrelsen og møllens ejere at etabelere en ny mølledam.

1211/10-0029

Der har tidligere været indsendt en ansøgning om godkendelse af etprojekt til reetablering af den tidligere mølledam til Fredningsnævnet for Vejle Amts sydlige fredningskreds (nævnets nr. 43/92). Fredningsnævnet meddelte den 21. december 1992 afslag til det dengang ansøgte, idet nævnet udtalte, at "Det foreliggende projekt afviger væsentligt fra fredningsbestemmelserne om reetablering af den tidligere mølledam, der forudsætter vandforsyning ved opstemning og omfatter et betydeligt større areal."

Det nu fremsendte projekt tager således udgangspunkt i etablering af en større mølledam ved opstemning af Gammelby Mølleå.

Mølledammen anlægges i princippet ved at foretage en opstemning af vandet i Mølleåen ca. 250 m nordvest for Gammelby Mølle. Herfra skal vandet ledes ind i mølledammen via det nuværende vandløbsforløb. Der skal etableres et omløb til den "overskydende" vandmængde sydvest om mølledammen frem til det nuværende vandløb. Mellem omløb og dam anlægges over ca. 300 m et mindre dige. Ved den gamle opstemning ved Gammelby Møllevej forbedres passageforholdene ved etablering af et stenstryg. Der foretages en uddybning af mølledammen ved selve møllen. Mølledammen vil få et areal på ca. 11.500 m². Omløbet vil få karakter af gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk.

Selv om mølledammen etableres ved at lave en opstemning i Mølleåen, vil der fremover skønmæssigt være forbedrede passagemuligheder for fisk og smådyr på grund af omløb og stenstryg. Opstrøms opstemningen vil der kunne ske en vis stuvning af vandet, hvilket her vil bevirke et langsommere strømmende vandløb.

I § 4 i Overfredningsnævnets afgørelse står der "Fredningen er ikke til hinder for, at den tidligere mølledam ved Gammelby Mølle kan reetableres efter en af Fredningsnævnet godkendt plan". Den projekterede reetablering af mølledammen skønnes at kræve dispensation fra § 3, hvor der bl.a. står, at vedvarende græsningsarealer ikke må anvendes til andet formål, samt fra § 4, hvor der bl.a. står, at der ikke må foretages terrænændringer. § 9 giver dog mulighed for at dispensere fra disse bestemmelser, når det ansøgte ikke

vil komme i strid med fredningens formål, som er at bevare områdets nuværende karakter af overvejende græsningsarealer og skovklædte skråninger, at muliggøre naturpleje til støtte herfor samt at regulere almenhedens færdsel i området.

Det nye projekt skønnes at tilgodese Fredningsnævnets tidligere udtalelse om, at en retablering af den tidligere mølledam forudsætter vandforsyning ved opstemning og skal omfatte et betydeligt større areal. Mølledammen areal vil blive på ca. 11.500 m², altså af mindre dimensioner, end hvis der blev opstemmet til kote 11.00 m DNN (ca. 17.000 m²), men af betydelig større dimensioner end det, der er vist på GI-kort fra 1866 (ca. 1.200 m²). Flodemålet for Gammeby Vandmølle blev i en Landvæsensnævnskendelse af 19. marts 1969 fastsat til kote 11.00 m DNN. En sådan kendelse kan dog ikke tilsidesætte anden gældende lov, når den ikke har været udnyttet i en årrække.

Ca. 90% af mølledammen areal vil få en vanddybde mellem 0 og 0.5 m. Der vil således med meget stor sandsynlighed ske en tilgroning af store dele af mølledammen med bl.a. dunhammer og sødgræs, hvis der ikke foretages nogen form for "slæt" eller græsning ud i de lavvandede partier. Dunhammer og sødgræs er typiske kraftigtvoksende bredzoneplantearter, som er knyttet til næringsrigt vand. En sådan tilgroning, som i øjeblikket kendes fra mange af amtets eksisterende mølledamme, vil netop her være meget uheldig på grund af den eksisterende fredning, som netop søger at bevare dette areals åbne karakter.

I fredningens § 7 står der angående naturpleje i fredningen: "Til opfyldelse af fredningens formål kan der på udyrkede arealer, arealer i vedvarende græs og på skovarealer foretages pleje, f.eks. ved hugst og græsning. Hvis en ejer ikke selv ønsker at udføre plejen, kan Vejle Amtskommune foretage plejen. Amtets pleje sker uden udgift for den pågældende ejer, og det er en betingelse, at plejeforanstaltningerne er tiltrådt af ejeren eller er godkendt af Fredningsnævnet." Gives der tilladelse til den ansøgte retablering af mølledam, bør der således i tilladelsen fra Fredningsnævnet stilles betingelser om, at ejer fremover påtager sig at pleje selve mølledam-

men og de umiddelbart omgivende græsarealer, så en skæmmende tilgroning undgås. En sådan betingelse synes rimelig at stille ud fra at mølledammen er ønsket reableret efter, at fredningskendelsen er afsagt, og idet amtet ikke uden videre kan påtage sig ekstra plejeforpligtigelser i området.

En ret stor del af de nuværende græsningsarealer vil ved at blive oversvømmet udgå som græssede engarealer. Desuden vil der blive foretaget terrænændringer. Disse skønnes dog ikke at blive direkte skæmmende i området.

For bl.a. at tilgodese fredningens formål med bevarelse af græsningsarealer bør det tilstræbes, at så stor en del som muligt af de tilgrænsende arealer fortsat kan blive afgræsset. Dette gælder også det område, hvor der i ansøgningen foreslås beplantning med rød-el for at hindre en tilgroning med rørskov. Amtet kan således ikke anbefale denne tilplantning.

Der ses ikke herfra derudover at være fredningsmæssige betænkeligheder ved det ansøgte, idet det forudsættes, at mølledriften vil foregå som demonstrationskørsel og ikke i kommercielt øjemed.

Etableringen af det oprindelige møllemiljø skønnes at få en stor positiv indflydelse på områdets rekreative værdi, både landskabeligt (såfremt tilgroning hindres) og med muligheden for at overvære demonstrationskørsel af møllen. En af amtets rekreative stier forløber således lige forbi vandmøllen.

Der foreslås afholdt et nævnsmøde på stedet til drøftelse af ansøgningen.

Sagsbehandling af det fremsendte projekt efter naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttet vandløb og engområde), efter planlovens § 35 (ændret anvendelse) og efter vandforsyningslovens § 20 (vandindvinding) afventer nævnets afgørelse. Ligeledes afventer Fredericia Kommunes sagsbehandling efter vandløbslovens § 17, § 48 og § 49 nævnets afgørelse
.....".

Der har den 18. april 1994 været afholdt møde og besigtigelse på ejendommen med deltagelse af repræsentanter for Hedeselskabet, Vejle

Amtskommune, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Fredericia kommune samt ejerne af ejendommen.

Efter forhandling har Fredningsnævnet truffet følgende

a f g ø r e l s e:

Fredningsnævnet meddeler for sit vedkommende fornøden dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 22. december 1987 til gennemførelse af det fremlagte projekt. Med henblik på at modvirke tilgroning af de mest lavvandede dele af møllesøen, kan vandstanden i denne efter aftale med de til enhver tid værende ejere af ejendommen, matr. nr. 28 Pjedsted by, Pjedsted, i perioder sænkes i hensigtsmæssigt omfang således, at der skabes mulighed for afgræsning af så stor en del af de tilgrænsende arealer som muligt.

J. Bruun

Agnes Tellerup

Kopi til: Vejle Amtskommunes fredningsafdeling
Danmarks Naturfredningsforening
Skov-og Naturstyrelsen
Lis og Leif Andersen